

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล
ชื่อผู้เขียน	สิริพรหม ชำนาญยา
หลักสูตร	นิติศาสตรมหาบัณฑิต (กฎหมายมหาชน)
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์ รองศาสตราจารย์ ดร. มนต์รี รูปสุวรรณ รองศาสตราจารย์ ดร. พูนศักดิ์ ไวสารวัณ

บทคัดย่อ

การดำเนินการในการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติขององค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบันยังคงมีปัญหาในการจัดการหลายประการ และเป็นปัญหาที่มีความซับซ้อนในการจัดการเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เกิดจากสาเหตุหลายประการ อาทิ การที่องค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่ให้ความสำคัญในการออกกฎข้อบัญญัติในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ ปัญหาในการขาดกระบวนการในการจัดทำข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นหลักการสำคัญในการดำเนินการในเรื่องสิ่งแวดล้อมที่จะทำให้เกิดการบังคับใช้เกิดประสิทธิภาพ ปัญหาการขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้านในเรื่องของสิ่งแวดล้อม ปัญหาความเลื่อมล้ำซับซ้อนในการใช้กฎหมายมีกฎหมายหลายฉบับที่ยังไม่ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ทั้งหมดในการเข้าไปจัดการกับเรื่องนั้น ๆ เช่น ในเรื่องของมลพิษอันเกิดจากปล่อยน้ำเสียจากโรงงาน และปัญหากฎหมายในเรื่องสิ่งแวดล้อมที่ยังขาดความชัดเจนครอบคลุมทุก ๆ พื้นที่ เพื่อให้มีการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นโดยไม่จำเป็นจะต้องดำเนินการแต่เฉพาะพื้นที่ที่อนุรักษ์หรือเกิดมลพิษเท่านั้น ทั้งนี้เนื่องจากปัญหาสังแวดล้อมนั้นเป็นปัญหาที่ไร้พรมแดนย่อมจะส่งผลกระทบต่อเนื่องได้ในที่สุด

ผลจากการศึกษาวิจัยทำให้ทราบสาเหตุตามที่กล่าวแล้วข้างต้นและเมื่อศึกษาเปรียบเทียบกับ การดำเนินการจัดการสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติของประเทศฝรั่งเศสและญี่ปุ่นแล้ว

สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับองค์กรส่วนท้องถิ่นไทยได้ ดังนั้นเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายของ
องค์การบริหารส่วนตำบลมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงทำให้ได้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญห
สิ่งแวดล้อมในการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลดังนี้ (1)
รัฐควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนอย่างเป็นรูปธรรมโดยให้องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถ
เข้าไปดูแลในเรื่องเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีการออกบทบัญญัติที่ชัดเจนในการ
ดำเนินการในเรื่องของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการจัดตั้งหน่วยงานหรือองค์กร
มหาชนที่มีผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้เฉพาะด้านของสิ่งแวดล้อมไว้ ทั้งนี้หน่วยงานหรือองค์กรนี้สามารถ
เข้าไปส่งเสริม/สนับสนุนให้คำแนะนำและร่วมดำเนินการให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
รวมไปจนถึงการประสานระหว่างหน่วยงาน/องค์กรต่างๆในการเข้าไปจัดการในเรื่องของ
สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ นอกจากนี้ควรจะ กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ตลอดจนองค์กร/
หน่วยงานที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนในการดำเนินการ และควรกำหนด
หลักในการปฏิบัติโดยใช้หลักการด้านกฎหมายสิ่งแวดล้อมมากำหนดให้มีการดำเนินการอย่างเป็น
รูปธรรม (2) รัฐควรส่งเสริมในเรื่องของการมีส่วนร่วมของชุมชน สิทธิ หน้าที่ของประชาชนใน
เรื่องของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีการกำหนดกระบวนการดำเนินการของ
ประชาชนและ/หรือชุมชนไว้ในกฎหมาย นับตั้งแต่เรื่องกำหนดแผนและนโยบายในการดูแล รักษา
ตลอดจนการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจัง ทั้งนี้ให้
ครอบคลุมทุกพื้นที่ ไม่จำกัดแต่เพียงเฉพาะพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง หรือพื้นที่ที่เป็นแหล่งอนุรักษ์ หรือ
พื้นที่ที่เกิดมลภาวะเท่านั้น (3) รัฐต้องออกกฎหมายที่กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบล/องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นออกข้อบัญญัติในเรื่องเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมให้ครอบคลุมทุกพื้นที่และทุกๆ
เรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยให้เป็นไปตามกรอบของ
พื้นที่ของแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบลหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น โดยให้มีค่ามาตรฐาน
กลางในเรื่องของ ดิน น้ำ อากาศ ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ ที่ไม่ก่อให้เกิดมลพิษแก่ชุมชน
ท้องถิ่น (4) รัฐควรกำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีการบรรจุแต่งตั้งบุคคลที่มีความรู้
ความสามารถในการบริหารจัดการในทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือกำหนดให้มีการส่ง
บุคลากรที่ดูแลงานในด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้เข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มความรู้
ความสามารถในเรื่องดังกล่าวอย่างเป็นประจำ (5) รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องผลักดัน
เรื่องของการศึกษาโดยการจัดทำหลักสูตรของการดำเนินการในเรื่องเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและ

ทรัพยากรธรรมชาติในสถานศึกษา และการสร้างบุคลากรที่มีจิตสำนึกหรือจิตสาธารณะในเรื่องของ
สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

คำสำคัญ: กฎหมายสิ่งแวดล้อม / องค์การบริหารส่วนตำบล

Thesis Title	The problems of environmental law enforcement the sub-district administrative organization
Author	Siriphrom Chamnanya
Degree	Master of law (Public Law)
Supervisory Committee	Assoc. Prof. Dr. Kriengkrai Chareuntanawat Assoc. Prof. Dr. Montree Roopsuwan Assoc. Prof. Dr. Phoonsak Waisumruad

ABSTRACT

Nowadays, law enforcement concerning environment and natural resource of Sub-district Administrative Organizations (SAOs) confronts with several managing problems. Regarding to managing aspects, the problems are very complicated. The complication is caused by many factors, for examples, SAOs not issuing codes of law to manage problems concerning environment despite that there are laws empowering; the lack of good process in bringing about the effective law enforcement; the lack of the personnel with proper expertise related to environment; many related laws overlapping each another; SAOs being limited to have authority in managing only some aspects of environment problems such as water pollution caused by factories. Finally, the obvious laws should be made to control not only for the specific reserved areas or areas with pollution but also for every areas equally in order to push forth more effectiveness of law enforcement because environmental problems could occur anywhere without boundaries. All aspects should be considered or chain-problems concerning environment would occur.

The results derived from this study shed the light on the causes of above-mentioned problems. When comparing to the environmental laws ministered in France and Japan, the two cases can be possibly applied to Thai context. Therefore, this study would suggest the possible ways to strengthen environmental law enforcement to be ministered by SAOs as follows: (1) The government should apparently enhance and support SAOs in solving problems and managing natural resource and environment. Passing certain regulations to cope with natural resource and environment would be necessary. The establishment of the independent departments or organizations consisting of experts on the environment would be implemented. These independent parties would give advice and work along with local governments. In managing environment problems, the facilitation in cooperating between SAOs and other parties would be also provided by these independent organizations. In addition, there would be the clear-cut principles and the process in implementing laws enforcement to prevent overlapping in operation among involving departments. In principles, the implementation would be outlined based on the principles of environmental laws. (2) The government would support the participation of communities, communities' rights, civic duty concerning natural resource and environmental issues. The scope of the process and the participation of people or communities would be identified clearly in the laws. The detail of the laws would include the specification of plan and policy in managing and solving environmental problems not only for certain areas but for all without boundaries. 3. The government should pass the laws to authorize SAOs or local governments to pass the codes of law to solve environmental problems in every area. The process of passing the codes of law and law enforcement would be based on the scope of authorities. (3) The government should authorize SAOs to appoint personnel with proper knowledge in managing environment and natural resource. Besides, SAOs would have the personnel appointed to train or join in the training concerning environment and natural resource management. (4) The government and local governments should push forth the study of producing the curricular focusing on resolving the environment and natural resource problems. Personnel who realize the importance

of the environment and natural resource and public mind among these personnel should be enhanced and created as well.

Keywords: Environmental law / Sub-district administrative organization

